

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Caput II. Ædes sacra S. Prudentio condita: ejus reliquiæ eo translatae ´:
captivus carcere miro modo liberatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

ANNOTATA.

A Flectitur ad misericordiam misericordissimus Conditor oramine Martyris, moxque ab astrigero divinæ Majestatis solio procedit propitia jussio, exire compellens crudelissimum hostem de male pervasa domo : illico, dans voces perhiantia labra feroces, angelus ille fugax concitus egreditur cum eo, quo habetur dignus, sulphureo sætore. Exiens namque cum vomitu olido, tanta præsentis tartarei putoris perfudit aspergine, ut plane stygias inspirare putares auras. Vacuato denique humani corporis antro hospite spurcissimo, redditur sibi homo, qui alienis parere solitus erat habenis, succedit furori sobrietas et impatientissimæ membrorum exagitationi mira tranquillitas, astantibus pro eo jubilantibus Deo laudum præconia.

manus emor-
tua

m

B * lege languida
laxatis etc.

vigore resti-
tuitur.

n

52 Sed hæc ne pauca videantur ad confutandam invidiorum dementiam, aliud etiam subnectam ibidem patrum, quod celebri sermone ferebatur per ora multorum. Vir quidam, S. Urbani *m* partium accola, non congruentibus numeris, mortua dextera, vivebat non totus : nec enim totus vivit, cujus non omnes partes vivunt. Obstructo etenim dexteri lacerti venarum meatu, languido * laxatis torpebat dextera nervis : adeo ut nec (sicut assolet fieri) collo depensa posset ferri, aut sursum erigi, sed omnino, ut pars jam inutilis et quasi defuncta, appetens terram, femori semper jungebatur, non jam honori, sed oneri. Torquebatur autem miser homuncio, malens funditus præmortuo caruisse membro, quam diuturno excruciaci supplicio; defecerant erga eum penitus medicorum juvamina, et tota, cui suspirat orbis, hypocritica cesserat solertia; ad postremum vero post septem hyemes, posthabitis humanis, ad divina confugit, siquidem, fama ciente, ut cæteri, ad enormem, quam sacri præsules conflaverant synodum, spe recuperandæ sospitatis convenerat : nec moratur, audierat nempe Prudentium peregrisse, quæ supra retuli, miracula; contendit ad locum, quo videbat confluere populum.

53 Qui, cum adsisteret tentorio beati Martyris, custodem ipsius percunctatur rusticana temeritate, quisnam Sanctorum diceretur esse Prudentius? Cui religiosæ memoriæ Johannes, præcentor noster *n*, modice indignans, aut potius, ut vir eret jocundissimus, ridiculo habens rusticam percunctationem, quod tam absurde interrogaverit, indice prætenso, respondit. Quid, inquit, Prudentium tam austere perquiris, cum eum præsentem habeas? Huc, huc converte lumina, en iste ille est Prudentius, de quo tantopere sollicitaris. His ille auditis, ante Sanctum toto prosternitur corpore, porrigit ad astra vota supplicia, gloriosum Martyrem fatigat fide profunda, ut sui misereatur. Quid plura? Vix devotam finierat supplicationem, et jam supernam persentit misericordiam, propitiatur Omnipotens misero, Viri sanctissimi merito redintegrari letatur mancus brachio. Qui etiam continuo ad indicium receptæ incolumitatis urnam Sancti fidelissimis complectens ulnis, uberrimis prægaudio infundit lachrymis. Quo viso, præsentem immensum exultationis et confessionis clamorem tulerunt ad sydera, Prudentii in commune collaudantes prædicabilia merita. Quod factum a Deo probabiliter perpatuit, ut sequenti die idem vir cum damoniaci, de quo superius egi, ab eo loco propriis humeris beati Martyris glebam *o* detuleri Besuam, assiduus Christo jubilans tripudiis pro damno reformato.

a Auctore iterum Teobauda.

b Annum hic exorditur a 25 Martii, quo colitur festum Annuntiationis B. Mariæ Virginis. Retinendus porro annus 1116, pro quo Gallix Christianæ auctæ scriptores 1117 substituerunt. Ex num. 15 Comment. prævii.

c Jocerannum seu Gaucerannum hoc tempore Lingonensem episcopum fuisse, liquet ex variis Chartis, quas laudant scriptores paulo supra dicti.

d Dictum est num. 51 Comment. prævii, hanc Lingonensem synodum a duobus aliis Lingonensibus, eodem anno habitis, distingui debere.

e Id est, media circiter leuca secundum Dictionarium Trivultianum ad vocem Stade.

f Gallice Lux.

g Dictus Callistus II; rexit Ecclesiam ab anno 1119 usque ad annum 1124.

h Auditis, quia dictum est : Oculum pro oculo et dentem pro dente. Ego autem dico vobis : non resistere malo; sed si quis te percusserit in dexteram maxillam tuam, præbe illi et alteram : et ei, qui vult tecum in judicio contendere et tunicam tuam tollere, dimitte ei et pallium. *Matt. 5, v. 38 et binis seqq.*

E

i Hunc Sammarthani in Catalogo abbatum Besuensium prætermiserunt : Sanctum fuisse, non inveni.

k Hugo, Othonis frater, qui ab anno 1102 Burgundiæ præfuit ex Vignerio in Chronico Burgundiæ.

l Forte vicus Flacey inter Besuam et Divionem in decanatu Besuensi, Flaceyum dictus in Codice beneficiorum sæpius citato pag. 61; licet ibidem et alter vicus occurrat pag. 4 in decanatu Lingonensi, Flageyum, Gallice Flagey dictus.

m Locum hunc non inveni.

n Auctor, ut apparet, Chronici Besuensis; quod consule pag. 658 et 659.

o Id est, corpus seu reliquias.

CAPUT II.

Ædes sacra S. Prudentio condita : ejus reliquæ eo translatae : captivus carcere miro modo liberatus.

H is aliisque patris virtutibus, compositoque ecclesiæ statu, jurata pace, ad imperium præsulum finitur placitum. Referuntur itaque beatæ reliquæ, quæ illi interfuerant synodo, ad proprias sedes. Proinde revebitur famosissimus Prudentius humeris duorum, quos curaverat, virorum, nobili comitante pompa. O quæ lingua diserta, quæ vox ferrea ad plenum reserare queat, quanta utriusque sexus examina eum sint secuta, quantave occurrerint in obviam. O felix pompa, in qua, non ad labilem victoris laudem de more antiquo post terga trahuntur captivi, servitutis æternæ jugo subjiciendi; sed potius oppressi et irretiti laqueis adversarum valetudinum absolvuntur, et perenni donantur libertate! Liceat hunc Martyris nostri post tanta miracula

F Augentur Besue Sancti miracula populique concursus.

AUCTORE
TEOBACDO.

miracula celebrem triumphum Cæsareanis Octavianisque prætulisse caducis trophæis. Jam vero beati Martyris corpore in basilica principum Apostolorum Petri et Pauli recepto, cœpit frequentesque ejus suppliciter efflagitare. Infirmorum etiam non modicæ phalanges, multiplicibus (ut fit) detentorum morbis, diversa dona sanitatis quisque pro sua parte importunis precibus implorabant.

non sine molestia monachorum:

55 Cumque improbitatem adventantium clamoresque querulosos ægrotorum pati diutius monachi nequirent, utpote molesta monasticæ quieti; simulque concurrentes prohibere non valerent, communi deliberant tractatu, quidnam super hoc agendum foret. Vulgares quippe importunitates declinare professionem nostram, regularis decernit censura: arcere vero miseris a suffragiis Sanctorum nimia judicatur inclementia. Quapropter constituitur, ut illuc gloriosi Martyris exuviæ ferantur, ubi liberrime a fidelibus populis expetantur. Est autem colliculus Besuano supereminens burgo ab ea scilicet parte, qua nox sydera condit, in summo vertice gestans ecclesiam in honore ipsius Martyris consecratam. Hanc dudum non multum antiquis temporibus fertur quidam fecisse Grimerius *a*, ut aiunt, vir per omnia religiosissimus: cui longo tempore sub habitu monachico Christo militanti beatissimus per somnum apparuit Prudentius, jussitque, ut domum sibi construeret, qui a monacho percunctatus, quisnam esset, qui tanta auctoritate sibi ædem fieri imperitaret? Respondit, numquid non agnoscis, quem quotidie assiduis interpellis rogatibus, ut ante divinos conspectus impetret tuos aboleri reatus? Ego sane sum ille Prudentius, qui, ab Aquitanicis delatus oris, Besuanaque olim potitus sede, multis longe innotui signis. Ad postremum ego ille sum, qui, cum Clavigero cœli et Doctore gentium vestri curam gerens, procul omnes arceo hostiles impetus, non solum visibiles, sed etiam (qui vobis infestiores sunt) invisibiles. Si vis itaque a peccatorum, pro quibus sæpe postulas, maculis ablu, et, devictis inimicis, Elisiis gaudiis perfrui, domunculam meo construe nomini ad laudem et gloriam Conditoris nostri.

C
quare in eadem
sacram paulo
remotiorem et
sibi dicatam
transferatur
S. Prudentius,

56 His monachus auditis, divinis per omnia cupiens obtemperare jussionibus, ecclesiam in monticulo præscripto ædificat, et Prudentiano honori pontificali consecratione dedicat. Eo ergo beatus Stephanus abbas noster, qui super his ingenti triumphabat lætitia, connivente fratrum caterva, almiflui Martyris venerandum imperat inferri bustum. Quo facto, tanto copiosius ad eum locum plebeia convolabant millia, quanto nulli accedentium sacra asili negabantur limina: ibi ergo positus Sanctus innumeris hactenus emicuit virtutibus, ut pene impossibile sit eas scire, nedum aliquis tentet stylo, quamvis simplici, mandare.

Grex miserorum ducitur illuc spe medicinæ,
Quisque fideli pectore poscit, vota reportat.
Lumina cæcis restituuntur, nocte fugata,
Muta refundit lingua loquelas, ore soluto,
Vocibus auris surda patescit Præsule sancto.
Crura pedesque curva sequentum consolidantur,

Brachia laxis languida nervis fortificantur.
Membra fatigans febris anhela pulsa recedit,
Rupta ligatis vincula cedunt, carcere fracto,
Mania multos dira relinquit, vertice sano.

Tristis Erynnis, corde perurens, pace quiescit,

Corpora sævus deserit anguis, nexa catenis.
Gurgite mersi sæpe profundo, morte resurgunt,

Pectora, leti pondere pressa, vivida fiunt:
Omnibus ægris unica spes est, quærere Sanctum,

Posse mereri, ni dubitent, spes magna salutis,
Nemo repulsam perpetietur, ni mereatur.

57 Mirifica quidem virtutum opera gloriosi Martyris nostri expedire proposui, sed dum immensam numerositatem dispicio, quid præmittere, quidve stylo debeam committere, penitus ignoro; sed si omnia non possum, tamen pauca de plurimis revolvere ad gloriam et laudem Omnipotentis, pia devotio imperat. Vir quidam, luminibus orbatus, Evrardus nomine, comperto sacratissimi Prudentii adversum varias passiones veloci medicamine, ad eum tenebrosos quam citius intendit gressus. Qui, cum multo gemitu humilique prece Sancti sollicitaret affectum ad miserendum sui, unius tantum oculi recepit lucernam. Cur autem non amborum clarificari meruerit fulgore orbium, non potest nostri, id est, humani esse iudicii. Quantum vero in talibus conjici datur, non plena fide poposcisse videtur, ex eo, quod semiplenum impetraverit beneficium; aut sempiternam Dei providentiam, quam nihil futuri latet, præscisse animi illius cupidi obstinatum avaritiam; qua nimum post receptum lumen insaniebat, ideoque vix sancti Martyris precibus ei imperfectum indulsisse datum. Idem tamen homo, adeptus ex parte sospitatem, longo post tempore vixit, et ut munifica Martyris virtus in eo clarior fieret, quandiu rebus humanis interfuit, aut monachorum, beati ipsius Prudentii corpori famulantium, officii deservivit, aut curiæ nostræ portam servavit.

in qua æque
miraculis claret,
e quibus pauca Teobaudus refert.

* an lumen
vel donum.

58 Ingens replicaturum miraculum, benignissimum supplex obscuro Paraclitum, per quem omnia Deo placita fiunt, ut mihi ad idonee persequendum indulgeat eloquium, et a veritatis orbita non sinat derivari vestigium: gravissima namque res moderato circumspectioreque agenda est modo; ne dispar oratio materiei dignissimæ pateat reprehensionem, quandoquidem sæpius apte perorata cynædorum corrodat insania. Est autem hujusmodi, quod dicere proposui: in episcopo Lingonico, bis binis bis miliaribus ab ipsa urbe (ni fallor) distans castellum habetur, quod mons Salion *b* ab incolis nuncupatur. Quod adeo parens omnium natura sua communivit ope, ut machinis arietum Phalaricæve tormentis, aut etiam quibuslibet exquisitissimis assultuum ingenis, non dicam inexpugnabile, sed etiam inaccessible sit. Neque enim (ut in plerisque) ex altera parte tellus rupibus elata superbire fiducia sui facit oppidanos, ex altera vero æqualis loci planities timidos ac sollicitos reddidit; sed potius undique collecta humus, longiorique tractu in angustum surgens verticem altius porrectum superas sustollit in auras; nonnulla in summo cacumine gestans domorum ædificia. Quod forsitan cataclismi *c* dudum coactione ita compositum est, ut recte a Salionem in aera, mons Salion clara etymologia vocitetur *d*. In hoc denique tantæ firmitatis castro quidam miles, nomine Ascherius, hominem de villa, quam Burburenium *e* prisca appellabat consuetudo, captum crudelissima conjecerat in vincula. Tanta quippe

Vir nobilis,
montis Salionis habitator,

F

b

c

d

e

A quippe in eum deserviebat iracundia, ut vix illius crederetur posse unquam satiari de poena. Ceperat enim eum odio domini sui, quem nimium odiebat, aut, quod credibilis est, ob extorquendam pecuniam, qua plurimum refer-tus esse idem homo ferebatur.

*arcissime in-
cludit inimici
sui servum :*

59 Evocatis itaque mancipiis suis minaciter imperat super infelice dicens : Agite hunc rusti-cum variis suppliciis, quoad, quibus abundare existimatur, proferat gazas : quia etiam tametsi nulla, pro qua excutienda puniri debeat, insit ei opulentia, tamen odiosissimi domini sui causa mea satiabit poenis suis iratissima vota : quippe quæ in dominum exercere nequeo, in servum michi, nunc arridente fortuna, explere licebit.

** suppli si*

Qui * (quod absit) vestras elapsus effugerit manus; Aternitontantis in patibulo pendentis juro angustias, quia, quæ ipsi erogare disposui, vos luetis supplicia : hæc ubi dicta dedit, sinuo-sis funium voluminibus captivi post tergum innodantur lacerti, ac gressus duplici arctantur compe, et sic obscurissimo retruditur domus peni ipsius militis. Quo in imo ædium solet arcisque et vasis oppleri; sed quasi parum esset, miserandum hominem casum, vinctum, compeditumque teterrimo subterranei specus dampnasse ergastulo, excogitantur novi generis custodiae argumenta, immergitur namque va-stissimæ finibus arcæ, quæ clausa et firmissime sera obsignata, signoque prægrandi superposito, cooperculo directo sursum versus usque ad superni plantas cenaculi, ne qua scilicet arte aperiri queat, custodum etiam duorum super-cubantium pervigili munitur industria. Bone Conditor rerum, quid tantum, quæso, mortalium prævaluit vecors temeritas, ut homo hominem, et, quod deterius est, Christianus Christianum tam feralibus injuste audeat mancipare tormen-tis? Pecuniæ sacra fames, juxta Poetam, sola hæc præcipue suggeris, sola facere compellis : rarissimusque est in hominibus, qui non tuis flagrantibus pareat habenis : nempe causa tui eripiendæ tot et talibus adducitur iste malis.

*sed hic, cum
S. Prudentii
opem implo-
rasset,*

60 Qui miser, ut ad inceptum redeam, in horribili profundi penoris damnatur spelæo, et ingenti obsessus arca, vigilibus appositis satelli-tibus, multis curarum fluctuabat æstibus, de-sperans de humano suffragio penitus; mortem equidem summopere appetebat, quasi supre-mum malorum effugium; sed in se homicidalem, utpote ligatus, nequibat injicere dexteram; nec quisquam aderat, qui ei crudeles inferret manus. Quantum autem valebat, Omnipotentem, ut se leto dederet, exorabat : nam ad tantarum incre-menta miseriarum calor quoque intolerabilis illi infelici vitales infecerat auras. Æstas quippe erat, adeo ut graviorem ex eo contraheret cru-ciatum, quam ex terribili vinculorum custo-diaque obsessione. Quid ageret, quo se verteret, quandoquidem nec vertere poterat, prorsus ignorabat. Tandem vero respectus superna mi-seratione gloriosi Prudentii signorum, quæ jam frequenti percubuerant opinione, recordatur, statimque meliorem concipiens spem, fletibus-que marcida rigans ora, hos nimium mæstus fundit de pectore questus, devotis mixtos pre-cibus : O flos beatorum, luxque clarissima totius orbis, martyr Prudenti, confer opem mihi mi-serissimo et desperatissimo omnium. Experti nuper quamplures dicuntur immensam misera-tionem tuam, unde et laudem longe lateque collegisti tibi non exiguam. Qui ergo multis,

variorum incommoditatibus casuum oppressis, benignum protendens brachium, levamen im-pendisti; multo magis uni michi potis es, si digneris, auxilium conferre, licet hoc infelix impetrare non merear.

*AUCTORE
TEODAUO.*

61 Nam hactenus quamdiu favit fortuna, uber-rima jocundatus rerum secundarum opulentia, non, ut debueram, succurri constitutis in miseria. Quapropter æquissima divinæ Justitiæ sententia hæc, quæ patior, infliguntur mala : unica et suprema spes restat ad te confugisse (piissime Martyr) qui tot obsessis pressurarum angustiis benigne subvenis. Credo equidem, nec vana fides, te promeruisse ab eo, pro quo dira passus occubuisti, ut etiam ima sede semper horrentis erebi damnatos superas possis revocare ad au-ras f : quanto autem magis me ab hoc, quamvis ferali et munitissimo, ergastulo absolvere potes? Adesto itaque, Vir beatissime, hæc multimoda, quibus obsideor, argumenta g dissolve; ut libero gressu, sopitis custodibus, tua sancta limina adire merear; spondeo certe coram divinis con-spectibus, quoniam si me eriperis, ad præsens tibi hominum faciam, et annuatim debitum vectigal, ut servus, pendam : talia perstabat memorans fixusque manebat. Cum itaque inces-santer omnipotentis Dei sanctique Martyris in-quietaret aures, visitavit eum oriens ex alto, illuminare ei, qui in tenebris et in umbra sedebat, ad dirigendos pedes ejus in viam pacis. Mox etenim rigidis cesserunt vincla lacertis, funibus abruptis penitus, manibusque solutis. Tunc deinde humero ad operculum arcæ impacto, cedit sera, ruit, quod erat superius, repagu-lum; adeo ut mira Martyris virtute patefacta arca per illud hians remaneret.

*arca, qua in-
cludebatur*

62 Reserato deinde tam crudeli carcere, custo-dibus etiam lethargico demersis sopore, egre-ditur captivus ille ab arcæ ergastulo, sed adhuc compedum retinetur pondere nimio, cellariique tenebrosissimi claustro, tandem vero diu mul-tumque quadrupes reptans per umbrosa noctis silentia scalam offendit, per quam de infimis ad superiora, vicissim dispositis gradibus, conti-nuabatur ascensus pervius. Nec mora, quibus valuit, nisibus per eam cenaculum conscendit, quo herus et herilia mancipia placidam carpe-bant soporis quietem : quos adeo letheus (ut sic dictum sit) occupaverat somnus, ut ad nimium bodiarum h repentis hominis fragorem, quem pro natura ferreus excutiebat rigor, nullo modo expergiscerentur. Denique dum multa nescius, quo tenderet, per solarium more pecudis obam-bulat, non sine divino nutu ad posteriorem domus ipsius pervenit partem, ubi contemplatus fenestram tantæ capacitatis, ut et latum annuat effugium, non parvo gestit gaudio, quam con-tinuo subiens, ut erat gravatus utroque vestigio (neque enim compedes frangere audebat propter resultantis chalybis tinnitum) eia, inquit, for-tissime Prudenti, noli, precor, desistere cæptis, ut, qui difficillima et omnino desperatissima tuo suffultus juvamine jam evasi, hæcque restante præduce i, velociter exuperem.

*et carcere
mirabiliter
reseratis,*

63 His dictis, dum oculos, quonam prosiliat, inflectit, perpenditque immane præcipitium subesse, intremis, et pavidas fugiente calore medullas, sanguis ab ore meat, præcordia con-cutit horror. Ita etenim ipsius Ascherii con-structa habetur domus, ut ab extremis partibus ingenti prærupto subsidentis soli pateat vastum præcipitium, quod non minimo ædibus solet esse munimento.

*ex edita fen-
estra se præci-
pitat, salvis-
que*

AUCTORE
TEOBAUDO.

munimento. Quid ageret infelix in tanto positus discrimine, ancipiti sub corde versabat. Nam retrocedere, pristinisque subdi suppliciiis perhorrescebat, nec minus itidem permittere se letifero volatui, natura repugnante, formidabile erat. Aestuat ergo miser celsa remorando fenestra. Quid multa? Iterum Prudentius inclamatur, iterumque centum votis flebiliter invitatur. Protinus adest beatus Martyr, monetque hominem, quatenus impiger ab alta demissus labatur fenestra: nec mora: praecipiti saltu delapsus ad ima decidit in acervum saxorum, quae ibi olim diruta maceria demiserat; sed (o mirabile dictu!) tanta lapidum exceptus est molliciei clementia, ut putari posset, ibi fuisse reginae Galliae pulvinaria et culcitas, vel Sardanapali pensiles plumas. Consurgens itaque, vix tandem aliquando compeditus pervenit ad portam ejusdem castris, quae de more nocturnis horis finissimis vectium obicibus et repagulis obfirmata erat, qua divina manu reserata, liber egreditur.

Besiam evadit, liberatori suo grates acturus.

B

64 Illico compedibus saxorum verbera fractis,
Et quasi pro spolio victor collo sibi jactis,
Currere non cessat, pedibus per devia tractis.

Ut leo Getulus, vinclis virtute subactis,
Liber oberat ovans, metuit tamen ora sequentis;

Sic pavet iste nimis pavidæ cunctamine mentis.

Interea rutilum Veneris processerat astrum,
Cum studet ille citus post terga relinquere castrum.

Aufugiens igitur vitans quasi littora Thracum,

k

Contiguam villam pavidus subit Albinicum k,
Ingressusque domum pretiosi Symphoriani,
Vix credit Sancto, formidine plenus inani.

Nam timet insidias, ne denuo jam capiatur:
Nec monachis l credit, qui suadent, ne ve-reatur.

l

Verum non patiens morulae sub nocte secuta
Egreditur: fert per tenebras vestigia tuta.
Saepe premit statum, ne quisquam forte sequatur,

Martyris eximii donec valvis potiatur.

Ingreditur templum, persolvit debita vota,
Ac populo miranda refert de re bene nota.

C

A cunctis resonant praeconia celsa Tonantis.
Lætitiæ jubilis, nequeo depromere quantis,
Era sonant, laudesque crepant tibi, Martyr amande.

Et vere grates semper tibi sunt celebrandæ,
Qui tot captivum virtutibus eripuisti.

Nullus in hoc dubitet, quoniam bene promeruisti.

ANNOTATA.

a Aliquid de Grimeio, forte sacrae hujus ædis conditore, ex conjectura qualicumque dictum num. 54 Comment. prævii, quem consule, si videbitur.

b Monsaujon vel Monsaugeon hodieque Gallis dicitur, estque comitatus Lingonas inter et Besiam: distat Lingonis leucis circiter 6.

c Cataclismus Latine diluvium dicitur. Si de diluvio, tempore Noe facto, Teobaudus agit, ridicula narrat.

d Etymologiæ hujus ego me vadem non præsto.

e Vide annotata ad num. 24 lit. p.

f Phrasis poetica, idem valens, quod a morte D ad vitam revocare.

g Id est, vincula.

h Id est, catenarum.

i Lege: hæc, quæ restant, te præduce (seu duce) exsuperem.

k Vicus est prope Montem Salionis: in Codice beneficiorum diocesis Lingonensis pag. 75 vocatur Aubigneyum et Succursus paræciæ Prothoyi (Protoy) in vicinia montis Salionis pariter sita.

l Albinici nimirum prioratus est Ordinis S. Benedicti ab abbacia Besuensi dependens, de quo idem Codex pag. 77.

CAPUT III.

Tres alii non absimili modo
carceribus liberati.

Nec minori pene admiratione dignum aliud non dissimile opus retexam, quod non impari gestum est munificentia Martyris, et justum fore percenseo, ut res non dissimilis simili per omnia mancipetur gloriæ: attestante Boëtio in Topicis, idem iudicium in rebus similibus esse. Quidam vir dudum captus fuerat a Garnerio, dominatum obtinente castris, quod vulgariter Sunbernum a appellatur, a quo etiam manibus post terga revinctis, arcetissimoque vestigia immersus ligno, prefati castelli vastæ turri custodiendus intruditur. At is nomen virtutemque Prudentii jam celebri compererat rumore. Quod videlicet inter alia mirabilium, quæ operabatur prodigia, captivorum solitus esset enodare ligamina. Tunc quadam nocte, superna respectu miseratione, ipsaque, qua premebatur, cogente angustia, beati Martyris recordatur, statimque ab imo cordis longa ducens suspiria, in hæc verba tandem resolvens ora, Deus æterne, * cujus nihil subterfugit notitiam, quique pro nostrorum qualitate actuum cuique præmia decernis aut supplicia, succurre michi misero solita pietatis tuæ clementia per interventum gloriosissimi testis tui Prudentii. Fateor equidem me, illustrissime, acerbiora his, quæ f

E Turri cippo- que inclusus,

a

* supple inquit,

b

66 Clementissime Martyr, auxilium laturus quam citius adveni, ut ab his per te exutus calamitatibus, devotis Deo et tibi resultem laudibus. His alisque crebro suppliciter effusis, gravibusque crescentibus pœnis, auxilium Sancti capto benignum.

Emicat acutum vere memorabile signum, Franguntur cunei, dissinditur undique lignum,

Quo fuerant gressus nexu mordente ligati.

Vincula cuncta cadunt, Testis per jussa beati.

Nec mirum, summæ grave quippe nihil pietati.

Expeditus itaque penitus ab illis, quibus vincetus erat, loris, libero incessu per turriculam nocturno

solutis ad invocationem S. Prudentii sponte vinculis,